

UREĐENJE ZEMLJIŠNE TERITORIJE

Dr Toša Ninkov, redovni profesor
mr Pavel Benka, asistent

Osnove prostornog planiranja

Hijerarhija prostornih planova:

- Republički,
- regionalni,
- područja posebne namene,
- infrastruktura okruga ...

Republički prostorni plan

važi do 2010 godine

Republički prostorni plan utvrđuje:

- dugoročne osnove organizacije, korišćenja i uređenja Republike Srbije
- pravce urbanizacije i osnovne kriterijume uređenja naselja
- planska načela i kriterijume korišćenja prirodnih resursa i zaštite životne sredine
- uslove za zaštitu i korišćenje područja od posebnog značaja
- koridore osnovnih infrastrukturnih sistema

Opšti ciljevi Prostornog plana

Osnovni opšti cilj: postizanje racionalne organizacije i uređenja prostora usklađivanjem njegovog korišćenja sa mogućnostima i ograničenjima u raspolaganju prirodnim i stvorenim vrednostima i sa potrebama dugoročnog socijalnog i ekonomskog razvoja.

Ostvarivanjem ciljeva Prostornog plana se postiže:

- Zaustavljanje degradacije
- Ravnomerno razmeštanje stanovništva
- Usklađen regionalni razvoj
- Usklađivanje dinamike između procesa deagrarizacije, industrijalizacije i urbanizacije
- Usklađivanje organizacije, uređenja i korišćenja prostora sa potrebama zaštite od elementarnih i drugih većih nepogoda
- Zaštita životne sredine

Neka osnovna uporišta Prostornog plana:

- Razvoj seoskih naselja i područja (sprečavanje migracija, ravnomeran razvoj ...)
- Štednja, racionalno korišćenje i zaštita prirodnih resursa (zaštita poljoprivrednog zemljišta od pretvaranja u neplodna - I-IV klasa)
- Ograničenje: zaštita životne sredine
- Pošumljavanje, obnavljanje i poboljšanje kvaliteta šuma

Korišćenje i zaštita poljoprivrednog zemljišta

Ciljevi:

- čuvanje površina (zahtevi za prostorom ...)
- poboljšanje bonitetne strukture

Neka planska rešenja

- podsticanje procesa ukрупnjavanja specijalizacije i intenzifikacije radno sposobnih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava
- podsticanje malih na intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju

Mere koje čine planska rešenja:

- inoviranje katastarskog premera
- temeljno ispitivanje pedoloških i drugih osobina (nagib, ekspozicija, erodibilnost, kontaminiranost ...)
- podizanje PZŠP (u Vojvodini 8200 ha)
- uključivanje višegodišnjih zasada u protiverozionu zaštitu
- Prioritet: ukрупnjavanje i uređenje površina poljoprivrednih gazdinstava, izgradnja sistema za navodnjavanje i odvodnjavanje

Korišćenje i zaštita šuma, šumskih zemljišta i lovnih područja

- granična klasa poljoprivredno - šumsko je V klasa
- zaštita od erozije
- zaštita akumulacija
- pošumljavanje jalovišta i pepelišta
- zaštitno zelenilo oko industrije, naselja i saobraćajnica
- Vojvodina izuzetno deficitarna šumom. Pošumljavanje apsolutni prioritet. Sada je pošumljenost prosečno 6.8% (Sev Banat 1.5%, Srem 16.4%), optimalna pošumljenost 14.3% (10-19%).
- pošumljavanje i podizanje PZŠP do 2010 - 100 km²

Korišćenje i zaštita voda i vodoprivredna infrastruktura

- Okosnica vodosnabdevanja su zaštićena izvorišta podzemnih i površinskih voda. Podzemna izvorišta samo za naselja zbog sporo obnovljivih zaliha, Akumulacije - višenamenske, severna Bačka
- Melioracije: revitalizacija postojećih sistema i izgradnja novih sistema za odvodnjavanje na zemljištima I i II klase uz funkcionalnost 80% (u sklopu integralnog uređenja zemljišne teritorije)
- Zaštita od erozije i bujica
- Planirane akumulacije – spisak u PP

Korišćenje mineralnih sirovina

Smanjenje degradacije sredine u procesu eksploatacije: sanacija i rekultivacija

Stanovništvo

- Osnovni cilj: ravnomerniji teritorijalni razmeštaj
- Sistem gradskih centara
- Razvoj i uređenje seoskih područja

Ciljevi

- povezivanje sela u sistem naselja
- aktiviranje lokalnih razvojnih potencijala
 - mala gazdinstva
 - srednja 5-10ha
 - velika preko 10 ha (nosioci budućeg razvoja sela)
- Razvoj i uređenje sela integralno sa uređenjem atara

Posebno će se stimulisati:

- Proizvodna i saobraćajna infrastruktura
- izgradnja sistema za navodnjavanje i odvodnjavanje
- organizovanje sistema za tehničko uređenje zemljišta
- Izgradnja lokalnih saobraćajnica
- Uspostavljanje kvalitetnog, ažurnog, dobro organizovanog međunaseljskog javnog saobraćaja
- Investicije u telekomunikacione i informatičke sisteme i veze

Razvoj i razmeštaj industrije

Usmeravanje novih industrijskih aktivnosti u skladu sa potrebama, ograničenjima i mogućnostima zaštite životne sredine na osnovama strategije tzv. održivog razvoja.

Saobraćaj i veze

Plan mreže (karta 13)

- Koridor auto puteva (saglasno sa evropskom putnom mrežom), tačna trasa se naknadno definiše u projektima (generalni, detaljni).

Obilaznice na nižem nivou planskih dokumenata (opštinski prostorni plan), poštujući globalne postavke.

- Zaštita koridora i rezervacija površina.
- Plovni putevi: ciljevi - flota, pristaništa, plovni putevi
- Marine, uloga u turizmu

Turizam i zaštita životne sredine

Zaštita Životne Sredine

- Razvoj seoskog turizma - razvoj seoskih područja
- ciljevi:
- kvalitetna životna sredina: čist vazduh, dovoljne količine ispravne vode, očuvano poljoprivredno zemljište, ekosistemi i biološka raznovrsnost, zdravstveno bezbedne hrana, uređena naselja i ugodnost boravka
- racionalno korišćenje prirodnih resursa
- zaustavljanje degradacije
- zaustavljanje erozije
- zaštita, sanacija i obnova živog sveta
- zaštita prirodnih predela

Primena i sprovođenje Prostornog Plana

- Usklađivanje ciljeva agrarne politike i politike regionalnog razvoja radi stvaranja uslova za efikasnu realizaciju programa integralnog razvoja seoskog područja
- Smernice za primenu prostornog plana u drugim prostornim i urbanističkim planovima
- Opšta namena i korišćenje prostora i korišćenje prirodnih resursa (zemljište I-IV klase)

Infrastrukturni koridori

- Planiranje organizacije seoskih atara i preporuke za plansku komasaciju zemljišta
- Komasacije prostorno i vremenski uskladiti sa drugim aktivnostima na području.
- Vodoprivredna rešenja u prostornom i urbanističkom planiranju
- mera rezervisanja površina

Zaštita zemljišta

- Površine za rekultivaciju
- Podizanje poljozaštitnih šumskih pojaseva

Prostorni planovi za uže prostorne celine

- regionalni
- područje posebne namene
- mreža infrastrukture

Informacioni sistem o prostoru